

Lausunto

24.11.2022

Asia: VN/24883/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2023

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/24883/2022

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2023. Nykyinen valtioneuvoston asetus (406/2021) on voimassa 31.12.2022 saakka.

Tausta

Sairausvakuutuslain (1224/2004) 4 luvun 7 a §:n 1 momentin mukaan sairausvakuutuksesta korvattavasta taksimatkasta vakuutetulta perittävästä enimmäishinnasta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Enimmäishinta perustuu korvauksiin käytettävissä oleviin varoihin ja kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten, että siihen sisältyy kohtuullinen voitto.

Sairausvakuutuslain 4 luvun 7 a §:n 2 momentin mukaan kuljetuspalvelujen tuottaja, joka ajaa Kansaneläkelaitoksen kanssa sopimuksen suorakorvausmenettelystä tehneen tilausvälityskeskuksen välittämiä taksimatkoja, voi veloittaa välityskeskuksen välittämistä matkoista enintään 1 momentissa tarkoitetun enimmäishinnan. Alueella, jolla ei ole sellaista tilausvälityskeskusta, enimmäishinta koskee taksimatkoja, joita koskevan palvelujen tuottajan kanssa Kansaneläkelaitos on tehnyt sopimuksen sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen ajamisesta.

Tavoitteet

Taksiliikenteen kustannusten perusteella sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen enimmäishinnat vuodelle 2023 pidettäisiin samalla tasolla vuoden 2022 määräaikaisen korotuksen kanssa. Kustannukset ovat yhä tavallista korkeammalla tasolla, minkä voidaan edelleen katsoa aiheuttavan riskin sille, että autoilijoiden ei olisi kannattavaa ajaa Kansaneläkelaitoksen korvaamia matkoja, mikä puolestaan voisi vaarantaa vakuutettujen hoitoon pääsyn.

Asetusmuistio

Valtioneuvoston asetukseksi sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta vuonna 2023 – luonnoksen asetusmuistiossa todetaan mm., että sairausvakuutuslain taksimatkan hintaa koskevat säännökset ovat voimassa väliaikaisesti 1 päivästä heinäkuuta 2018 saman vuoden loppuun saakka ja sittemmin 31.12.2021 saakka ja edelleen 31.12.2024 saakka. Säännösten väliaikaisella voimassaololla on pyritty alun perin turvaamaan sairausvakuutuksen taksinkäytön korvausten jatkuvuutta siirtymävaiheessa liittyen liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) voimaantumiseen ja taksiliikennelain (217/2007) kumoutumiseen. Voimassaolon jatkamisella on haluttu varmistaa taksinkäytön korvauksille varattujen varojen riittävyys ja että enimmäishinta perustuu korvauksiin käytettävissä oleviin varoihin ja kuljetuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten, että siihen sisältyy kohtuullinen voitto.

Polttoaineen hinnan nousun johdosta Kansaneläkelaitos esitti 16.3.2022, että ministeriö tarkistaisi valtioneuvoston asetuksen mukaisia hintoja. Valtioneuvoston asetuksella (406/2022) taksimatkojen enimmäishintoja korotettiin väliaikaisesti ajalla 1.7. – 31.12.2022 vakuutettujen hoitoon pääsyn turvaamiseksi. Hintojen nousun vuoksi oli uhkana, että autoilijat lopettaisivat Kansaneläkelaitoksen korvaamien matkojen ajamisen, jolloin vakuutettujen pääsy hoitoihin olisi voinut vaarantua.

Kansaneläkelaitoksen ja palveluntuottajien välisten sopimusten mukaan palveluntuottajalle maksettavia hintoja tarkistetaan vuosittain kulloinkin voimassa olevan valtioneuvoston sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta annetun asetuksen mukaisesti siten, että palveluntuottajalle maksettavat hinnat lasketaan voimassa olevan asetuksen mukaisista enimmäishinnoista palveluntuottajan tarjoaman alennusprosentin mukaisesti.

Viimeisin julkaistu taksiliikenteen kustannusindeksi on lokakuulta 2022. Kustannusindeksi osoittaa taksiliikenteen kustannusten olevan maaliskuun 2022 kustannusten tasolla. Taksiliikenteen

kustannustason perusteella enimmäishinnat ehdotetaan pidettäväksi samalla tasolla kuin ne ovat väliaikaisesti ajalle 1.7. – 31.12.2022 annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Aiemmassa asetuksessa on tarkasteltu pistelukuja maaliskuun 2021 ja maaliskuun 2022 välillä. Vuoden 2022 maaliskuun ja syyskuun pisteluvut ovat samaa tasoa (117,9 ja 117,7).

Kustannukset ovat yhä tavallista korkeammalla tasolla, minkä voidaan edelleen katsoa aiheuttavan riskin sille, että autoilijoiden ei olisi kannattavaa ajaa Kansaneläkelaitoksen korvaamia matkoja, mikä puolestaan voisi vaarantaa vakuutettujen hoitoon pääsyn. Automäärän lasku voi johtaa tilanteeseen, jossa Kansaneläkelaitoksen on kilpailutettava tilausvälityskeskustoiminta alueilla uudelleen.

On mahdollista, että tällöin aiheutuisi useiden kuukausien mittainen väliaika, jolloin alueella ei olisi toiminnassa Kansaneläkelaitoksen kilpailuttamaa tilausvälityskeskusta. Väliaikana kasvaa myös riski kuljetuspalveluiden katkoksista.

Koska enimmäishinnat pidettäisiin edeltävällä tasolla, arvioidaan että enimmäishintoihin sisältyvä kohtuullinen voitto olisi samalla tasolla kuin aiemmin.

Lausunto

Kustannukset ovat nousseet taustamuistiossa esitettyjä lukuja enemmän, kun huomioidaan vertailutilanteeksi se hetki, kun välitysyhtiöt tekivät tarjouksensa kesän 2021 kustannustason mukaisesti. Tuolloin ei ollut näköpiirissä nykyisen kaltainen nopea ja suuri kustannustason nousu. Kuten taustamuistiossakin todetaan, ovat taksiliikenteen kustannukset yhä tavallista korkeammalla tasolla, minkä voidaan edelleen katsoa aiheuttavan riskin sille, että vakuutettujen hoitoihin pääsy voisi vaarantua.

Taustamuistiossa todetaan, että koska enimmäishinnat pidettäisiin edeltävällä tasolla, arvioidaan enimmäishintoihin sisältyvän kohtuullisen voiton olevan samalla tasolla kuin aiemmin. Koska nyt on jo merkkejä, että mm. polttoainehinnat nousevat vuodenvaihteessa merkittävästi, on taksiliiketoiminnan vaikeaa päästää kohtuullisiin voittoihin.

Taksi Helsingin esittää harkittavaksi, tässä poikkeuksellisessa tilanteessa johon välitysyhtiöille ei ollut mahdollista varautua, että vuoden 2023 hintoja arvioidessaan huomioidaan kustannusten muutokset kesästä 2021 lähtien.

Taksiliikenteen indeksin perusteella vuosittain tehtävä hintojen tarkastelu ei myöskään huomioi riittäväällä tasolla tarkastelujakson välillä tapahtuvia muutoksia kustannuksissa, ja tämä korostuu erityisesti nykytilanteessa.

Helsingissä 25.11.2022

Juha Pentikäinen

toimitusjohtaja

Taksi Helsinki Oy

Ahokanto Timo
Taksi Helsinki Oy